

Prijeti korupcijo pri korenini

WASHINGTON, 26. februarja—Novi šef posebne komisije za pobijanje korupcije Newbold Morris je napovedal, da bo zahteval od vsakega vladnega nameščenca, ki zavzema kako važno mesto, naj navede vse vire svojih dohodkov. Te vprašalne pole bodo odposlane, izvzeti pa so le nameščenici kongresa in sodne stroke, nad katerimi Morris nima oblasti. Če bi povprašani uradniki ne dal odgovora na stavljena vprašanja, bo takoj odpušen.

Komentarji trdijo, da bo verjetno samo predsednik kot tak izvzet, da se mu ne bodo stavila vprašanja, odkod njegovi dohodki. Vseh drugih se izjema ne tiče.

Anglija ima A-bombo

LONDON, 26. februarja—Britanski ministrski predsednik Winston Churchill je v spodnji zbornici povedal, da ima Velika Britanija atomsko bombo. Povedal je tudi, da jo bo preiskovala to leto v srcu Avstralije.

Churchill je dobil zaupnico s 318 proti 285 glasovi. Zaupnica je veljala zunanji politiki njegove vlade.

Churchill je spodnjo zbornico zagotovil, da Velika Britanija ni sprejela nobenih novih obvez, ko se je on (Churchill) razgovarjal v Washingtonu. Dalje pa, da se britanska politika do Koreje ne bo spremenila.

Policija aretirala klatilca brez hlač

Policija je včeraj aretirala nekoga 24 let starega možkega, ki je v ponedeljek zvečer brez hlač na ulici zasledoval 22-letno Mrs. Carol Jean Evans, ki se je vračala z dela pri telefonski družbi na svoj dom na 466 E. 118 St. Ženska se ni zavedala, da jo možki zasleduje, dokler ji ni iz hiše zaklicala mati, naj se pazi. Njen mož se nahaja pri mornarici in mati jo vsaki večer pričaka pri oknu, ko se vrača domov; tako je v ponedeljek videla, kako je možki brez hlač stopil iz avta, katerega je na drugem koncu ulice parkiral. Ob svari jo je možki, očividno prestrašen, zbežal brez hlač in avta na svoj dom, kako miljo proč, kjer ga je policija nekoliko pozneje aretirala. V avtu je namreč pustil svoje hlače in denarnico, kar je dovedlo do njegove identitete.

Bolezni

V Crile vojaški bolnišnici se nahaja poznani Mr. Frank Merwar, ki ima svojo čistilnico oblek na St. Clair Ave. blizu E. 55 St. ter na Wade Park Ave. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo čimprejšnjega popolnega okrevanja.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri Mr. in Mrs. John J. Zupančič, 27031 Forestview Ave., in pustile v spomin krepkega sinčka, ki bo delal družbo svoji sestrici. Tako sta postala Mr. in Mrs. John Zupančič st. iz 460 E. 270 St. že šesti stari oče in stara mama. Čestitamo!

Zveza N.A.T.O. je dobra stvar; toda kdo bo nosil stroške?

LISBONA, 26. februarja—Za stroške bodoče vojaške organizacije pod okriljem N.A.T.O. bi naj nosila Amerika 43%, Velika Britanija in Francija naj bi nosili vsaka po 13%, ostale države pa naj bi zbrale skupaj 31%. Grčija in Turčija so od stroškov izvzete, enako Portugalska. Teoretično se lahko računa, da bo prizadetih 400.000.000 davkoplačevalcev kot državljanov 14 držav, ki so članice Severno atlantske zveze.

Glavno vprašanje ostane slej ko prej, kdo bo dejansko plačal te stroške. Truman je zahteval \$7.900.000.000 kot dodatni kredit za pomoč tujini. Predlog bo imel ameriški kongres v razpravi v prihodnjih tednih. Ne manj glasov, da bo kongres to pot bolj naklonjen Trumanovemu predlogu, čeprav ne v zahtevani višini, kot je bil lansko jesen. Ko mu je zahtevane kredite sploh črtal. Na boljše razpoloženje ameriškega kongresa naj bi vplivala pripravljenost drugih držav, članic N.A.T.O., da bodo tudi same prispevale iz lastnega žepa k skupnim stroškom.

Francija je začela prva

Francoski ministrski predsednik je začel s parlamentom boj, da mu poviša davke ne za 10%, kot je bilo prvotno predvideno, ampak za 15%. Kritiki francoskega gospodarstva pri tem navajajo, da je imela Francija v mesecu januarja 1952 v svoji zunanji trgovini \$164.080.000 prihodkov, in da je bil ta prihodki največji v njeni zgodovini. Ista Francija je dala vedeti Ameriki, da rabi eno milijardo dolarjev za oborožitev. Kako naj zopet ista Francija prenese stroške za skupno zapadno evropsko armado, razume se svoj lastni delež, toda iz svojih lastnih sredstev?

Velika Britanija je v gospodarski krizi

Velika Britanija se nahaja v gospodarskih krčih in je to dejstvo splošno znano. Leto 1951 je izdelala svoj oborožitveni program in se je določila vsota \$13.200.000.000 kot taka, ki bo potrebna za to oborožitev. Velika Britanija je morala spričo svojega gospodarskega položaja te izdatke raztegniti na tri leta. Iz katerih virov naj dobi sedaj sredstva, da se krijejo izdatki skupne armade, za katere izdatke naj Velika Britanija prispeva 13%?

Kako in zakaj naj plača Nemčija?

Na Nemčijo naj bi to leto odpadlo \$2.670.000.000. Ne manjka glasov, da je ta vsota političnega značaja. Nemčija bi bila sicer v stanju, da bi vsoto zbrala, a se

bo verjetno ravnala po načelu "daj—dam," namreč dam, če se mi dovolijo dalekosežne politične koncesije, ki značijo svobodo v nemški industriji, ki naj ne bo več pod kontrolo, na drugi strani ugodna mirovna pogodba.

Evropi manjka letališč

Splošno znano dejstvo je, da je Evropa brez zadostnih pa tudi brez dobro opremljenih letališč. Amerika je ponudila, da nosi sama 38% stroškov za gradnjo novih letališč. Po ameriškem načrtu naj bi bila ta letališča moderna in odgovarjajoča vsem zahtevam letalske tehnike. Obstaja pa vtis, da je Amerika sama sprevidela, da s temi letališči ne bo prodrla, ker je njih gradnja prvič nujna, na drugi strani pa ne vidi realnosti, kako naj ostanek stroškov plačajo druge države in to v resnici. Zato je odstopila od svoje zahteve po strogo modernih letališčih in se je govorilo o letališčih za silo.

Pot k federaciji Evrope?

V skupni deklaraciji N.A.T.O., katero je koncipiral britanski zunanji minister Eden, stoji tudi, "da bo organizacija N.A.T.O. ostala tudi če ne bo več nevarnost tretje svetovne vojne." Ta odstavek se komentira v tem smislu, da naj države članice gornji v miru misel skupnosti, katera misel naj končno, politično vzeto, privede evropske države do evropske federacije.

Ženski odsek farne SNPJ

Jutri, v četrtek zvečer ob 7.30 uri se vrši seja ženskega odseka farne SNPJ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Radi važnosti seje se prosi članice, da so gotovo navzoče. Vsi, ki imajo v predprodaji listke za puranovo večerjo, katero bo odsek serviral v soboto, 1. marca v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., so prošeni, da nocoj sporočijo tajnici Mrs. Zaman, IV 1-4871, koliko imajo prodanih listkov. Enako se prosi tudi one, ki se nameravajo udeležiti večerje in še nimajo vstopnic, da pokličejo in si jih rezervirajo.

Elizabeth bo kronana leta 1953

LONDON, 26. februarja — V ilustracijo britanskih razmer vlog dvora in važnosti dvorskih ceremonij, naj se navede, da je kronanje Elizabete II. določeno za leto 1953, četudi se je prvotno mislilo, da se bo izvršilo že to jesen.

Točni datum še ni določen, ker je treba predvideti tak čas, da vreme ne bo nagajalo. Vrh tega pa se mora londonska vlada posvetovati z vladami britanskih dominijonov, kdaj in kako naj se izvrši kronanje. Kronanje bo služilo za zbor predstavnikov britanskih dominijonov in kolonijalnih posestev in naj bo dokaz vdanosti do skupne vladarske hiše.

Praznovanje kronanja bo tudi turistična atrakcija. Potniške

pisarne so že na delu. Ob cestah, po katerih bo šel sprevod, se že rezervirajo sedeži pri oknih hiš, ki gledajo na te ceste. Tudi se kalkulira, koliko bo stal predvidoma en tak sedež. Računa se \$100.

Londončani pričakujejo, da bodo prišli številni Amerikanci na te slavnosti, z njimi pa tudi dolarji. Vključno ameriškega republikanizma, tako namigujejo Londončani, je prišlo na tisoče Amerikancev v London, ko je bil leta 1937 kronan pokojni Jurij VI. Ko pa gre trenutno še za večjo atrakcijo, ker bo kronana 25-letna Elizabeta za britansko kraljico, pričakujejo v Londonu, da bo v tistih dneh prišlo v Anglijo na tisoče in tisoče Amerikancev.

KDO IMA PRAV?

BRIMINGHAM, Ala., 26. februarja—Poročali smo že, da je bil aretiran bivši governer Alabama James E. Folsom, ker da je vozil v pijanem stanju.

Stražnik, ki je Folsoma aretiral, je pričal:

"Folsom sem aretiral 8. februarja malo pred polnočjo, nekaj milj severno od Birminghama. Folsom je vozil svoj avtomobil 65 milj na uro in se je voz metal od ene strani ceste na drugo. Folsom sam se je opotekal in ni mogel stati pokonci ob oknu, ko se je delal zapisnik."

Obtoženi Folsom je ponudil 14 priči, ki da so ga videle preje in pozneje in da se jim ni zdel pijan.

Sodnik G. C. Boner je Folsoma opustil z edino utemeljitvijo: "Na obtožencu nisem našel nobene krivde."

Oprošeni Folsom je sprejel oprostitve s solzami v očeh na znanje.

Amerikanca čaka smrt v Nemčiji

FRANKFURT, Nemčija, 26. februarja—Vojak Walter Brown iz Philadelphije se mora zagovarjati pred ameriškim vojaškim sodiščem, da je napadel in izvršil posilstvo nad Nemko Suzano Walther, in poskušal izvršiti posilstvo nad njeno 17-letno postrežnico.

Suzana Walther je pričala, da jo je Brown udaril s tako silo po obrazu, da je padla v nezavest, nato pa, da jo je spolno rabil. Vojak Brown zanika dejanje.

V Nemčiji ni smrtnih kazni, v kolikor pridejo v poštev civilna sodišča. Če bo Brown spoznan krivim, bo po ameriških zakonih lahko dobil smrtno kazen v deželi, kjer te kazni ni.

Razprava se nadaljuje pred ameriškim vojaškim sodiščem in se pričakuje razglasitev sodbe te dni.

ČE SE OHRANI MIRNA KRI...

MULLENS, W. Va., 26. februarja—V gledališču Wyoming se je vršila kino predstava, ko je začela goreti streha poslopja. Vsi obiskovalci so ob tej novici šli mirno ven. Nekaj minut nato se je streha zrušila, porušila strop in takorekoč uničila gledališče. Škoda je \$125.000. Ker so vsi posetniki brez gneče in mirno odšli, ni bilo med ljudmi niti najmanjše nesreče, marveč so bivši gledalci od znotraj gledali sedaj drugo predstavo—požar od zunaj.

Žurnalisti N.A.T.O. v Clevelandu

Danes pride iz New Yorka 15 žurnalistov, ki so sodelovali pri konferencah N.A.T.O. v Lisboni kot dopisniki svojih držav. Zastopane bodo države Belgija, Danska, Italija, Francija, Nizozemska, Norveška in Velika Britanija. Tuje žurnaliste bodo spremljali evropski dopisniki, ki bivaajo v Washingtonu in zastopniki državnega in obrambnega tajništva. Žurnalisti si bodo ogledali clevelandске ustanove in bodo ostali v Clevelandu do petka.

V zadnje slovo

Članice društva Waterloo Grove, št. 110 WC so prošene, da pridejo nocoj ob osmih v Železov pogrebni zavod na 458 E. 152 St., da izkažejo zadnjo čast umrli članici Luciji Aučin.

Ameriške obveznosti v svetu; izolacionizem je le teorija

PO NAČELU: VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE, JE POVEZANIH 33 DRŽAV

Smrtna obsodba

Rosenberga potrjena

NEW YORK, 26. februarja—Apelacijsko sodišče je vzdržalo sodbo prvega sodišča, s katero sta bila zakonca Julius in Ethel Rosenberg obsojena na smrt, ker da sta izdajala državne tajnosti Zedinjenih držav Sovjetski zvezi. Branilec Rosenbergovih je napovedal, da bo šel nadalje na najvišje sodišče. Proces traja od poletja 1950, ko sta bila oba Rosenberg aretirana.

Družina Rosenberg ima dvoje otrok, osem-letnega Roberta in štiri-letnega Mihaela. Julius sam je star 34, njegova žena pa 36 let. Obtožena sta izdajala predvsem tajnosti iz atomske energije.

ZE 18 SMRTNIH SLUČAJEV RADI CESTNIH NESREČ

Število smrtnih žrtev cestno prometnih nesreč mesta Cleveland je naraslo na 18 v primeri s 13 ob istem času lanskega leta; 18 žrtev je Guilford Sommers, star 56 let, ki je bil predvčerajšnjim zadet od avtomobila, ki je šel preko ceste pri Browning Crane and Shovel Co. na 16226 Waterloo Rd., kjer je delal.

Učiteljica oropana

Miss Ethel Goddard, stara 56 let, ki je učiteljica v Giddings šoli, je bila v ponedeljek zvečer, ko se je nahajala na potu domov iz čistilnice, napadena in oropana. Rop se je izvršil v bližini njegove doma na 1940 E. 97 St. Kakor je učiteljica povedala policiji, je neki okrog 18 let star mladenič nenadoma prišel za njo, jo podrl na tla, da so ji padli iz rok ročna torbica in drugi paketi, ki jih je imela v naročju, nakar jo je skušal zavleči na dvorišče bližnje hiše; ker tega ni mogel, ji je ukazal pobrati vse pakete, le denarnico da naj pusti. To je storila in nepridiprav je pobral denarnico, v kateri je bilo \$5, nato pa zbežal. To je bil že 46. ulični napad na ženske od novega leta.

Na operaciji

V Glenville bolnišnici, soba št. 105, se nahaja Mrs. Antonia Hrvatin iz 15918 Whitecomb Rd. Prestala je težko operacijo, vendar jo prijateljice lahko obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnjega okrevanja.

Sončni mrk—ljudstva in učenjaki

V ponedeljek so opazovali v Afriki in Aziji popolni sončni mrk, ki je trajal tri minute. V mestu Khartoum, v Sudanu, južno od Egipta, je bilo zbranih 70 znanstvenikov, ki so prišli iz desetih držav. Te države so: Avstrija, Velika Britanija, Nizozemska, Francija, Italija, Grčija, Kanada, Egipt, Švica in Zedinjene države. Rusija je opazovala sončni mrk v azijskem območju na svojih lastnih opazovalnih postajah in po svojih lastnih znanstvenikih.

Znanstveniki so izvršili fotografске posnetke in izvedli potopisne opazovanja gotove znanstvene zaključke, ki pa spadajo v znanstveno stroko.

Drugače je sprejelo ta naravni pojav civilno prebivalstvo. Tako se poroča iz Irana, da so

Vse države sopolisnice teh pogodb so enako obvezane, da pomagajo Ameriki, če bi bila napadena ameriška posest, ladjevje, letalstvo ali kopne čete.

Če se vzame, da gre danes za dva velika tabora—Vzhoda in Zapada, na drugi strani pa da je Amerika središče tabora, ki se zbira okrog Zapada, potem je ameriška obveznost do ostalih držav predvsem vidna. Vidna še posebej, če se vzame v poštev njena gospodarska moč, a na drugi strani idejna sila njene demokracije.

V zadnjem času je Amerika sklenila pogodbo o medsebojni obrambi tudi z Jugoslavijo. Nje ne obveznosti so do Španije, de Afrike, do Srednjega vzhoda in do Južne vzhodne Azije.

Geografsko gredo ameriške obveznosti po vsej zemeljski obli, po vseh kontinentih, po vseh morjih.

Viseče odobritve meddržavnih pogodb, ki se tičejo Japonske, Avstralije, Filipinov in Nove Zelandije, bodo pomnožile ameriške obveznosti do ozemelj na Pacifiku in do Pacifika samega.

V duhu sprejetih obveznosti v smislu statuta Združenih narodov je Amerika nastopila tudi proti komunistični agresiji na Koreji, čeprav ni imela s Korejo kot tako nobene pogodbe o medsebojni pomoči.

SNEG JE ZAPADEL NA JUGU

Južne države so dočakale redno kost, da so dobile sneg. V Atlanti ga je zapadlo približno tri inč. Do osem inčev je snega v Georgiji. Glavne ceste v Georgiji in obeh Carolinah so postale nevarne za promet.

Obiski niso dovoljeni

Kakor smo poročali, se v Hanna House University bolnišnici nahaja dobro poznana Mrs. Jo Sephine Tratnik, ki se je morala podvreči operaciji. Operacijo je srečno prestala, toda obiski niso dovoljeni.

Odgovor Rusije Italiji

LONDON, 26. februarja—Sovjetska zveza je obtožila Italijo, da je kršila mirovno pogodbo iz leta 1947, ko se je izjavila prosto, da ne plačuje Sovjetski zvezi nikake vojne odškodnine več. V svojem koraku je Italija zatrjevala, da je Sovjetska zveza po mirovni pogodbi bila obvezana, da pomaga Italiji med Združenimi narodi, Sovjetska zveza pa je vključ v izrecni obveznosti sedemkrat preprečila vstop Italije med ZN.

Sovjetska nota italijanski vladi zanika, da bi Sovjetska zveza onemogočila pristop Italije med ZN.

Sovjetska nota Italiji je ostra po vsebini in grozi Italiji, da ne bo mogla izogniti se odgovornosti in posledicam svojega koraka.

Sovjetsko noto je objavil tudi moskovski radio in povzel točke iz note, v katerih obtožuje Rusija Italijo:

Da se je postavila na stran agresivnih držav, dala jim na razpolago svoje ozemlje, da te agresivne države gradijo celo mrežo vojaških baz ravno v Italiji.

Da je vstopila v severno Atlantsko zvezo, ki da je napadalnega značaja.

Da je Italija kršila mirovno pogodbo, ker ni izpolnila obveznosti o plačevanju vojne odškodnine, kakor je to določeno v mirovni pogodbi iz leta 1947.

Skupna seja

Odbora za KDVT in čitalnice Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. imata v četrtek, 28. februarja skupno sejo v Slovenskem delavskem domu. Pričetek je ob 8. uri. Seja je važna radi proslave 25-letnice čitalnice, ki se vrši 16. marca. Članstvo obeh organizacij je vabljenje na gotovo udeležbo. Vabljeni so pa tudi drugi rojaki in rojakinje, ki so zainteresirani v skupno delo.

Doma iz bolnišnice

Iz bolnišnice se je vrnil na svoj dom poznani Mr. Mark Zivoder, tajnik društva Novi dom, št. 7 SDZ, ki se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Najlepše se zahvaljuje prijateljem za obiske, evetlice in kartice, katere so velikega pomena v boleznih. Prijatelji ga sedaj lahko obiščejo na domu na 1072 E. 74 St., mi mu pa želimo skorajšnjega okrevanja.

Prevzela gostilno

Mr. Frank Znidaršič in Mr. John Copić sta prevzela od Mr. Anton Mulleca gostilno na Marquette Ave. in E. 54 St., katero bosta vodila pod imenom Frank and John Cafe. Priporočata se prijateljem za obisk. Vedno bosta postregla z najboljšo pijačo in okusnim domačim prigrizkom.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:	
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PO KONFERENCI N. A. T. O.

(2)

Amerika čuti, da je treba z zapadno Evropo nekaj napraviti. Sicer so vse njene težke materialne žrtve zastoj in metahe v brezno. Prvo naj bi bilo zblizanje med Nemci in Francozi. Četudi pa je to vprašanje prvenstvenega značaja, je še kopica drugih, ki za tem ne zaostajajo, zlasti v usodnem momentu, ko naj nekdo ve, zakaj bo dal svoje življenje.

Nemci so odlični kot napadalci, še bolj odlični kot maščevalci. Nikjer pa ne najdemo v njihovi zgodovini tiste dobe, kjer bi Nemci nastopili kot iskreni posredovalci, če ni šlo pri tem tudi za njihove lastne koristi, še manj pa dobe, da bi šli Nemci v ogenj po kostanj za nekoga drugega. Nemci so se izkazali, da niso sposobni živeti z ostalimi narodi in državami v sožitju. To drži. Ali smo na pragu zgodovinskega preokreta, ko se bo ta vloga postavila na glavo, in morda celo v nekaj letih? Dvomimo!

Pa recimo, da se zvari taka politična in vojaška zveza, ker jo narekuje zunanja sila. Ko se pa opazuje blok Severno atlantske zveze v svoji sestavi, moramo imeti pred očmi posamezne sestavne dele kot take. Povdarili smo ponovno, da gre pri državah Severno atlantske zveze za večinoma narodnostno kompaktno državo, torej za organizacijo, kjer bi narodnostno vprašanje samo na sebi ne bilo izpostavljeno kakšni nevarnosti iz notranjosti iste države, da bi bile torej v tej državi močne narodne manjšine, ki bi motile narodno enotni nastop te države. Kompaktna je Francija razen obmejnih provinc Alzacije in Loteringije, ki pa na celotnem značaju Francije ne moreta spremeniti mnogo. Kot kompaktna se čuti Belgija in Nizozemska, četudi ni v teh državah samo enega naroda. Kompaktna kot narod je Italija. Toda v tej narodni kompaktnosti je v teh državah notranja razredna razruvanost, ki iz ust francoskih in italijanskih komunističnih voditeljev stavlja interes razreda nad interes države.

Postojmo pri tej točki socialnega vprašanja! Ameriška kritika francoske udarne in obrambne sile je tudi trdila, da ta ne pomeni veliko, da je spodjedena po francoskem socializmu. Toda pri vsem tem je Francija le pretežno agrarna država. Kaj bi šele rekli o državah, ki so pretežno industrijske ali vsaj močno industrijske kot je na primer Nemčija, ki je obenem zibelka socialističnega pokreta med delavstvom sveta! Ni nobenega dvoma, da se je nemški socialist neposredno po vojni nekam potuhnil in skril. Deloma ga je bilo sram, da je tako lahko prenašal Hitlerja in mu kot vojak zvesto služil. Toda njegova zgodovina, ki gre nazaj za celo stoletje, ni pozabljena, še manj pa zbrisana za njo vsaka sled. Marksistične teorije oživljajo, delavske knjižnice se čistijo in otepajo prahu, v katerem so zaležale. Toda vsebina knjig je ostala. Tudi ni dvoma, da se bo evropsko delavsko gibanje razvijalo naprej bodisi bolj radikalno, bodisi kompromisno, reformistično, toda vedno pod delavsko zastavo, če ne večinskega pa vsaj močnega razreda, brez katerega so državni posli, če ne onemogočeni, pa vsaj izpostavljeni večnemu krizarjenju.

Zapadno evropska armada naj se postavi na noge v nekaj letih. Kaj se lahko zgodi v teh letih v državnem življenju posameznih držav! Res je, da so tudi socialisti danes nasprotniki komunistične diktature. Večina od njih se priznava k svobodi in k evoluciji, to je k spremembi družabnega in socialnega reda potom razvojnega, ne pa revolucionarnega sredstva, za doseg končnega cilja. Toda končno vidi ta delavec svojega sovražnika v domačem kapitalistu, ki ga izkorišča. Temu konkretnemu kapitalistu je ta delavec napovedal boj, čim dalje bo trajala njegova vzgoja v tem smislu, tem manj bo imel veselja, da brani domačega, še manj pa tujega predstavnika, in to tistega družabnega reda in sloja, kateremu je napovedal svoj boj že od vsega početka.

Diplomacija dela svoje in tudi politika kot taka. Nopori so ogromni, da se odstranijo politične in narodnostne zapreke, ki ovirajo skupno sodelovanje, ki je potrebno, če naj se nastopi uspešno zoper enotnega in skupnega sovražnika-sovjetskega imperialističnega komunizma. Najmanj toliko naporov pa bi bilo potrebno, če naj se zgleda pot do kakega skupnega sodelovanja na polju socialnih razlik, ki so poleg narodnih velike in važne, v današnji dobi če ne še važnejše. Zgolj politične zveze brez zdravega socialnega temelja redoma niso zidane na cement, preje na pesek, kakor nas tako nazorno uči zgodovina zadnjih desetletij. In še to: Evropske razmere je opazovati le z evropskimi očmi, če naj bodo razočaranja izključena.

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

Za naš kulturni dom v Trstu

CLEVELAND, Ohio—Koncem januarja je bil sklican sestanek v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. po Mr. Joseph F. Durnu. Od par sto povabljenih, se je odzvalo vseeno lepo število ljudi obojega spola, ki naj vzamejo v pretes važno zadevo, ki čaka na nas ameriške Slovence.

Prebralo se je pisma od stavbinskega odbora iz Trsta, ki se obrača na ameriške Slovence, da naj bi pomagali obnoviti kulturni dom, ki je postal žrtev fanatikov še leta 1920. Razumljivo je, da so sledile živahne diskusije, ki bi bile predolge za objavo. Prišlo se je pa do nekaj važnih izjav, ki so vredne priobčitev:

Trst je mednarodno svetovno pristanišče, kjer so od nekdanj živeli Slovenci in Italijani ter mnogi drugi narodi v stiki z prometom in industrijo. Ker je zemlja, ki obdaja mesto, obljubljena s Slovenci, je naravno, da imamo v mestu samem tisoče ljudi, ki se upravičeno počutijo kot domačini. Trst je potreben nam, obratno pa smo tudi mi potrebni Trstu.

Italija ima okrog in okrog svoje zemlje morska pristanišča, med katerimi so ena zelo zane-marjena, čemu torej sili še v Trst? V Trstu živi na tisoče Slovencev oziroma Jugoslovancev, ki neizmerno rabijo svoje kulturno središče. Pomislimo, kako bi se počutili mi, ako bi nam sežgali ali uničili naše narodne domove.

Slovenci, živeči v Trstu, so naša najvažnejša obmejna točka. prenašajoč ponižanje od 1920. leta. Ali bomo dopustili, da tudi novi rod gleda na pogorišče nekdanj veličastne stavbe? Ali bomo ganili in pomagali obnoviti narodni hram onim, ki tako odločno biজে neonaki boj napram fanatikom?

Taki in podobni izrazi so se slišali na omenjenem sestanku, ki bi se lahko nadaljevali. Toda v isti sapi se lahko ozremo v svoje lastno stanje, ki nam nikakor ne priporoča popustljivosti in malodušja, pač pa trdnost stališče v boju, ne samo za naše, ampak za človečanske pravice, katere nam pripadajo kot ljudem. Zato smatramo, da je pravica in dolžnost slehernega Slovence oziroma Jugoslavana v Zedinjenih državah in drugod posvetiti gmotno in moralno pomoč dvigniti tržaškim Slovincem njihov kulturni središče.

Zato apeliramo na našo javnost, organizacije, domove in posameznike, da nudijo pomoč dvigniti naš narodni mejnik, ki je postal prva žrtev v orkanu sadizma napram nam. Prepričani smo, da poleg vseh naporov, ki smo jih doprinesli ameriški Slovenci za naš narod doma, je to ono nepozabljeno zlo, ki se mora nadomestiti z kremenito voljo, da se izkažemo kot zavedni narod, ki ne kloni svojih pravic nikomur!

Michael I. Lah.

Večerja Zenskega odseka farne SNPJ

CLEVELAND, Ohio—V soboto, 1. marca priredi ženski odsek farne SNPJ nekaj izvanrednega, in sicer puranovo večerjo z vso prikuho, pecivom in kavo. Vse to vas bo stalo le \$1.50. Za ples bo igrala godba Richie Vadal.

Opozarja se vas, da se požurite in si nabavite listke za večerjo takoj. Dobite jih pri članicah odseka ali pa lahko pokličete našo tajnico Mrs. Zaman, KE 1-4871.

Ker postaja naša kuhinja na

Farmi SNPJ premajhna za večje udeležbe, bomo primorane kuhinjo povečati, zato smo se članice pri Zenskemu odseku zavzele, da pomagamo pri delu povečanja v bližnji bodočnosti. Za to delo pa bo seveda treba precej denarja.

Raditega apeliramo, da nas posetite v polnem številu v soboto, 1. marca v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., ko priredimo puranovo večerjo. S tem boste pomagali do sklada za povečanje naše kuhinje!

Članica.

Za šolarje v Dobernič

GENEVA, Ohio—Najprvo pozdravljam vse moje farane iz Dobernice. Gotovo se boste čudili, da se oglašam, toda ne morem drugače, in zato sem se odločila, da napišem te vrstice.

V časopisih vidimo, kako se domačini zavzemajo za šole njihovih rojstnih krajev, kamor pošiljajo otrokom šolske potrebščine, toda žal, do sedaj nisem še nikjer zapazila, da bi se kdo spomnil na našo šolo v Dobernici.

Baš sedaj sem se odločila v kratkem podati se na obisk rojstne domovine, kamor sem želela že toliko časa, da bi zopet videla ljubljeno mater, ki so že tako visoko starost dosegli, ter mi vedno pišejo, "... nočem preje umreti, kot boš sem prišla, četrty sem stara 87 let." Prav rada bi šla s skupino Progresivnih Slovencev, pa mi čas ne dopušča, kajti poleti imam dosti dela na farmi.

Torej, sem že predalec zašla s tem, naj pa povem, kar sem se namenila napisati. Semkaj je prišel rojak, ki je bil na obisku v stari domovini, pa mi je rekel, da ako nameravam iti tja, naj nikar ne grem brez slašic (candy), zvezkov, svinčnikov in drugih takih potrebščin za šolo. Ker se drugi zavzemajo za svoje šole, sem se zavzela, da bom tudi za našo nekaj naredila. K nam pridejo na obisk ljudje iz naših krajev, katerim sem povedala, kaj nameravam, in takoj so mi precej dali. Nemogoče mi je osebno videti vsakega posameznika, ker od večih mi ni znan njih naslov poleg tega pa tudi nimam dovolj časa, zato pa naj vsak, ki bi hotel kaj prispevati za našo šolo v Dobernici, pošlje ali prinese.

Tudi če ima kdo kaj za naročiti ali sporočiti, bom zelo radevolje ustregla po svoji moči. Čas pa gre hitro naprej, tja namreč nameravam oditi 19. ali 20. marca, zato ne odlašajte, sporočite mi takoj. Ko bom prišla nazaj, pa vam bom tudi sporočila, kako bodo otroci veselili, ko bodo deležni daril.

Torej, še en pozdrav vsem skupaj, posebno pa tistim, ki so iz Dobernice, Progresivnim Slovincem in sopotnikom pa želim srečno rajšo.

Pozabila sem povedati, kdo sem—namreč jaz sem iz Preske, po domače Slakova.

Rose Lapp.

Stranki predlagati spremembo postav glede priseljevanja in podržavljenja

Ko se je sestal 82. kongres k svojemu drugemu zasedanju v januarju, ga je čakalo znatno število predlogov glede priseljevanja in podržavljenja—predloge, ki so bile vložene proti koncu prvega zasedanja. Med njimi tudi predloga senatorja Lehmana iz New Yorka, katero je vložil v svojem in v imenih starih drugih senatorjev. To predlogo (S. 23433) podpirajo senatorji obeh strank in je namen iste temeljno premeniti v Zedinjenih državah postav glede priseljevanja in podržavljenja. V glavnem skuša premeniti te postav tako, da se bo lahko uporabilo neizčrpane kvote; odstraniti zastopavljajo radi plemen in spola; dovoliti nekvotno stanje starišem državljanov v Zedinjenih državah, sirotam in tujerodcem, kateri so bili člani oboroženih sil Zedinjenih držav.

Glasom pogojev te predloge bi se premenilo način kvot, katerega se je sestavilo leta 1924 in ki se naslanja na število prebivalstva v Zedinjenih državah leta 1890 v toliko, da bi se dovolilo prihod v to deželo polno število oseb, ki je po kvotni postavi določeno—to je vsako leto 154,277. Sedaj je določena več kot ena tretjina, 65,721 letno za priseljenje angleškega rodu. Nadalje ne visoke kvote so določene za osebe rojene v Franciji, Irski in drugih deželah severne in zapadne Evrope. Poleg tega, je podaril senator Lehman, ko je predlogo vložil, ni izgleda, da bi se porabilo kdaj te kvote v polni meri.

Med tem se je pa zelo nizke kvote, določene za osebe vzhodne in južne Evrope več kot izčrpalo. To velja posebno za kvote Italijanov (5,677), Grkov (310) in oseb rojenih v deželah za železnim zagrinjalom. Te kvote se je v istini daleč v bodočnost prekoračilo, zlasti ker gre do vse osebe, ki se jih je pripustilo na podlagi zakona za pregnance, na račun prihodnjih kvot njih domovine.

Glasom pogojev predloge senatorja Lehmana, naj bi se neoparlamente deleže letnih kvot strnilo in se jih določilo, neglede na narodni izvor (1) sorodnikom tujerodcev v Zedinjenih dr-

žavah, katerim se je dovolil prihod za stalno bivanje postavno; (2) osebam, kojih izurjenost in nadarjenost se posebno rabi v Zedinjenih državah; (3) osebam, katere se versko in politično preganja.

Glasom predloge bi se dovolilo nekvotno stališče (1) starišem ameriških državljanov; (2) sirotam, katere so posinovili ameriški državljani in jih pripeljali sem; (3) tujerodci, ki služijo ali so služili častno v oboroženih silah Zedinjenih držav, njih žene in otroci, ki še niso 21 let stari.

Nadaljna določba bi odstranila iz sedanjih postav zastopavljajo radi spola. Na primer, sedaj imajo gotove prednosti tujerodne žene ameriških državljanov, česar pa tujerodni soprog ameriških državljanek nimajo. Predloga bi odstranila tako zastopavljajo iz celega sestava priselniških postav Zedinjenih držav.

Nadaljna važna določba bi prepredila zastopavljajo radi plemen. Naše priselniške postav ne dovoljujejo prihoda oseb gotovih iztočnih plemen. Glasom predloge senatorja Lehmana, bi se določilo za vse dežele vsaj nizke kvote.

Na podlagi predloge bi se tudi lahko dovolilo prihod v Zedinjene države prejšnjim članom totalitarnih strank in organizacij, ki bi mogli dokazati vdanost napram demokratičnim načelom ter tudi posameznikom, ki so bili ali nekali biti člani, predno so dosegli 16. leto starosti—ako ugotovi državni pravdnik, da prihod takih tujerodcev ne bo škodoval ljudskemu dobrobitu.

Predloga bi tudi podprla Odbor za priselniške vsklice in varovala pravice posameznika v zadevah izključitve ali iznanja tujerodcev. Vse te predloge so pripravila dobrodelnega in državljanskega zastopstva in verskih organizacij, katerim je na tem, da ameriške priselniške postav ne samo ščitijo ameriški dobrobit, temveč tudi da vzdržujejo ameriški običaj svobodnega pribežališča in druge človečanske običaje te dežele.

(Common Council for American Unity)

GENERALI SE VRAČAJO TUDI V VZHODNI NEMČIJI

Veliko je zadnje čase slišati o obnovljanju nemške vojske v Zahodni Nemčiji; o tem govorijo diplomati na številnih konferencah, ko razpravljajo o "evropski vojski," s tem vprašanjem pa se ukvarjajo tudi v Bonnu. Zato ni prav nič čudnega, če nemški generali dobivajo z vsakim dnem večjo veljavo in da se militaristični duh v Nemški zvezni republiki čedalje bolj širi, o čemer nam govorijo razne zveze "veteranov" (pred nedavnim je bil v Hannoveru letni občni zbor "Zveze nemških vojakov," ki je prevzela še naslov "Zveze poklicnih vojakov," in kjer so izbrali admiralja Gottfrieda Hansena za predsednika, ki bo vodil to organizacijo skupaj še s tremi generali!) in vojaški tisk (predvsem "Die deutsche Soldatenzeitung" in že izpred vojne znani "Der Stahlhelm"), ki se pojavljata kot organizatorja in propagatorja ideje, o nemški vojaški moči, razglablja o vzrokih, ki so pripeljali do poraza Hitlerjeve vojske, ostro napadata "izdajalce" in "dezertarje" ter skratka pozivata Nemce, naj ne pozabijo na "slavne tradicije," to je na svoje generale in oficirje in na nekdanjo vojaško moč.

Če k temu dodamo še dejstvo, da tudi bivši nacisti vsak dan bolj dvigajo glave in da se organizirajo ter snujejo razna politična gibanja in skrajno desničarske skupine, nam postane povsem razumljivo, da vzbujata vsa ta nemška zadeva pri šte-

vilnih ljudeh—predvsem v Evropi—resne pomisleke, posebno ker sloni vsa ta remilitarizacija na sicer megleno načrtani, vendar pa jasno zaznavni—revanži.

Toda tisti, ki z nezaupanjem gledajo na notranjepolitični razvoj v Zahodni Nemčiji, čisto pozabljajo na razvoj v Vzhodni Nemčiji, ki je pod sovjetsko okupacijo. Če so državni zahodnih velesil v tej ali drugi obliki pripravljeni na koncesije "nemškemu organizacijskemu duhu," so v Krenlju že zdavnaj prej prišli na misel, da bi se dali nemški zlahka navdušiti, da bi kot v poznem srednjem veku postali "landsknehti" v službi "višjih interesov."

Če pogledamo notranjepolitično življenje v sovjetski okupacijski coni, ne moremo mimo dejstev, da zavzema Nacionalno-demokratska stranka (NDP) posebno mesto. Ta stranka ima trenutno sicer najmanj članov, toda razpolaga—razen seveda SED—Enotne socialistične stranke—z največjim in najdražjim strankarskim aparatom. Nacionalno-demokratska stranka se mora za svoj obstoj zahvaliti izključno le sovjetski vojaški upravi, kajti politbiro SED trpi to stranko samo zaradi navodil "od zgoraj" in zaradi posebnih nalog, ki so ji zaupane, čeprav preprosti člani SED ne morejo razumeti, odkod dobiva NDP denar in moralno podporo. Rusi so z ustanovitvijo te stranke imeli pred očmi dva cilja: prvič: "NDP naj bi igrala v notranji politiki vzhodnonemške

cone vlogo grobarja drugih dveh buržoasnih strank CDV (Krišćansko demokratske zveze), in LDP (Liberalno demokratske stranke), ki sta sicer majhni in tolerirani zgolj iz reprezentativnih ozirov, da se da nekak zunanji videz "demokratičnosti," čeprav sta z odstranitvijo nekaterih vplivnejših voditeljev zgubili sleherno osnovo, da bi ju lahko imeli za opozicijo SED.

Kljub temu pa sta obe buržoazni stranki trn v peti vzhodnonemškimi političnim voditeljem; prav zaradi tega pa so ustanovili NDP in pripravljajo, da bi uradništvo in mali podjetniki pristopili v njene vrste, češ da bi kot člani Nacionalno-demokratske stranke imeli večje "politične" ugodnosti; drugi pa je treba upoštevati nalogo, ki je slej ko prej najvažnejša. NDP je namreč poverjena teža propagande o "Zedinjenju" Nemčije v zahodnih okupacijskih enotah. Prav pri tem pa prihaja najbolj do izraza, da gre v bistvu za nadaljevanje politike in smeri, ki so jo v Moskvi postavili že za vojne pred tako imenovani Nacionalni komite svobodne Nemčije.

Bivši oficirji in pripadniki hitlerjevske NSDAP potujejo kot odposlanci svoje stranke v Zahodno Nemčijo in utrjujejo zveze s skrajno desničarskimi skupinami in strankami (na primer z Remerjevo neonacistično stranko!) in pri tem agitirajo za vseskozi nacionalističnimi gesli.

S temi potovanji iz vzhodne cone na Zahod je bila ustvarjena mreža, ki ima vrsto oporišč v Zahodni Nemčiji, niti te mreže pa se stikajo v vzhodnem delu Berlina. Komur niso povsem jasne naloge, ki jih ima Nacionalno-demokratska stranka, si jih brž lahko predstavlja, čim zve, kdo je na vodstvu te stranke.

Dejanski voditelj NDP je politični emigrant, član nemške komunistične partije in bivši član Nacionalnega komiteja svobodne Nemčije v Moskvi dr. Lothar Bolz. Značilno pa je, da je prav dr. Bolz na kongresu svoje stranke, ki je bil junija 1951, predlagal svojega dotedanjega namestnika bivšega generalnega poročnika Hitlerjeve armade—Vincenza Muellerja za predsednika stranke. To dejstvo nam pove marsikaj; sovjetski vojaški upravi, ki vodi in ščiti to stranko, gre za to, da pridejo na vodstvo stranke poznani nacionalistični elementi, medtem ko naj informirajo stopijo bolj v ozadje.

Zaradi tega naj bi bil na čelu stranke tudi bivši nacistični general, ki ga pozna po njegovi "vsemenskem čustvovanju." Sovjetski politični oficirji so se pri tej svoji politiki prav malo ozirali na mnenje SED, katere članstvo gleda v Nacionalno-demokratski stranki "leglo nacionalističnih reakcionarjev."

Poleg dr. Bolza in generala Muellerja pa ima odločilno vlogo v vodstvu NDP nekdanji član moskovskega Nacionalnega komiteja Heinrich Homann. Njegova posebna dožnost je, da deluje na področju "Zedinjenja" obeh delov Nemčije. Gre namreč za zvezo med stari in mladim Homannom. Oče Heinricha Homanna je namreč direktor paroplovne družbe Richmers-Reederei v Hamburgu. Ta paroplovna družba je v zadnjem času postala znana predvsem zaradi tega, ker so izsledili eno njenih ladij, ko je tihotapila pošiljko "blaga" za Mao Če Tungovo Kitajsko.

Tudi druga imena Nacionalno-demokratske stranke so prav zanimiva, ker gre večinoma za bivše člane moskovskega Nacionalnega komiteja svobodne Nemčije in "Oficirske zveze," ki je bila med vojno osnovana v Sovjetski zvezi. (Rusi so torej že prej napravili tisto, kar delajo sedaj, generali Ramecke, Gunderian in von Manteuffel, ki so v Zahodni Nemčiji osnovali "Zvezo nemških poklicnih vojakov!")

(Dalje prihodnjico)

Fran Milčinski:

Cvetje in trnje

O TREH MICKAH

(Nadaljevanje)

Plosnila je z rokama, ročno se zasukala in stekla nazaj k postelji, vzela otroka in režeča se ga ponujala kmetski ženski, ki je z veliko košaro na roki se prerivala skozi duri v kamro.

"Mama!" je zavekalo deklet v postelji.

"Vina sem ti prinesla, kruha in kuro," je rekla mati in postavila košaro na tla. Potem se je obrnila k detetu, mu naredila križ in vzdihnila: "Kakor je božja volja."

Ko je bilo vse to opravljeno, je z novim globokim odihom sedla na rob postelje. Pa je posteljnjak tako vznemirljivo pod njo zahrčal, da se je urno spet vzdignila in prenesla pezo svojega života na skrinjo pri vzglavju. Potem je pravila.

"Vidiš, tako je, če otroci ne ubogajo staršev. Ali te nisem zmeraj prav učila?—V Kosezah še nobeden ni ne ve. Le Petru sem povedala tistemu tvojemu. Hotel je kar z menoj. Pa sem mu ubranila—da ne bi ljudje ugibali, sem mu rekla.—Koliko krat sem te svarila: Pazi se!—Kar je, je—zadaj ne pomaga ne jok ne stok. Saj se je Peter tudi jokal, kakor otrok se je jokal, ki mu pogača pade v mlako.—Prej bi se cemeril, sem rekla, šema; zdaj je prepozno! Pa je vprašal: kdaj prej? Sem se mu morala smejati, sem šemasti!"

Obrnila se je proti gospe, ki je z enakomernim "št, št" skušala uspavati nemirno dete. "Veste, saj se bosta vzela, Menartov Peter in naša. Zdad se ne moreta, Petru brani oče. Je sila skop dedec, Petrov oče, še peška ne da od sebe, kadar je češplje. Misli, da bo kaj s sabo nesel na oni svet, pa ne bo."

Hči in mati sta se spogledali in mati je rekla: "Če vas je volja, gospa, pa nesite žival v kuhinjo, jo bomo jedli pri botrinji!"

Pestujoča ženska je odločila dete, ki je bilo slednjič utihnilo, v zibelko za vnožjem. Postrežno je vzela iz košare kregajočo se kuro z zvezanimi nogama, tlesnila z jezikom v znak priznanja in odšla po prstih iz kamre.

Zdad sta bili sami.

Mati se je naslonila k hčeri in ji polglasno pripovedovala: "Peter mi je dal sto goldinarjev, tukajle jih imam, nič se ni obotavljal. Rekla sem, pa je dal. Še naročil je, da si le vsega privoščite—vina in vsega, česar poželite. Ne bo napačen Peter, če se ne izpridi.—Za rejo, sem rekla, bo treba vsak mesec šest goldinarjev, rejnice so drage, mleko stane in mlo... in vse, v nesrečo si jo spravil... pa ni odrekal. Naj plačuje, saj ima doto! Ti pa moraš tudi nase gledati, če bi te nazadnje le ne vzel,—zaupaj dedcu! Več kakor tri ne sme stati reja, trije ostanejo tebi, vrže na leto goldinarjev trideset in šest."

"Da ne bo punčka stradala, da ne bodo grdo z njo ravnali...," je skrbelo mlado mater in se ji je nabiral okoli ustnic jok.

"Nak," je zatrjevala mati, "brez skrbi, v pošten kraj, h

krščanskim ljudem, da bodo gledali nanjo in da ne bo umrla. Če bi umrla, bi si Peter hitro premislil, da te ne vzame. Nič ne rečem čezenj, ampak kaj veš, kakšni so."

Hči je namizala. Ali je bila trudna? Ali jo je bolel ta pogovor?

Mati je vzdihnila: "Oče nebeški!" in ker se hči ni genila, niti ni dala glasu od sebe, je počasi pobrala košaro in šla v prvo sobo, kjer se je v copatah suhalo okoli mize suhi gospod Muhič in z vročim likalom delil zadnji potrebiti blesk novim hlačam, izdelku svojih večjih rok.

Gospod Muhič je z obzirno vlijudnostjo prekinil svoje delovanje. Pobrisal je obiskov stol in stopil zapirat kamrino vrata, da se ne bi budila bolnica. Potem se je spet lotil likala, se prijazno smehljaj, vlijudno pokajševal in ni od same skromnosti nikdar pogledal košatemu obisku v oči, ampak se lovil s pogledi ves čas le po tleh in po kotih.

"Koj pride žena," se je opravičeval z rahlim glasom. "V župnišče je šla vprašat zaradi krsta."

"Oče nebeški!" se je spomni-

la Lončarka. "Saj res—kako ji bo ime? Če bi bil fant, bi bil Peter, veste, po očetu. Zmeraj sem računala, da bo fant.—Fantje so bolj veljavni..."

"Punce so bolj pridne," je tolažil z vlijudnim smehljajem Muhič.

"Se vidi, da so," je vzdihnila Lončarka. "Ti se nas usmili, oče nebeški!—Micka bo, kaj bi si izbirala takale!"

"Marija je lepo ime," je pritril vlijudni krojač, ki je bil do končal svoje delo in je zdaj zaljubljen ogledoval čez roko zganjeni plod svoje mojstrske umetnosti. In je dostavil globokoumno besedo: "Grdo ni prav za prav nobeno ime, da le človek ni grd."

"Micka bo, pa je," je ponovil košati obisk, "jaz sem Micka, hči je Micka, naj bo pa še vnuka!"

Da bo modreju temu preudarku in sklepu kdo ugovarjal, ni bilo nikogar pod milim nebom, in zato se je tako zgodilo. Ob treh popoldne je bil krst, gospa in gospod Muhič sta šla za botrico in za botra, gospa Muhič s klubom—huje!—in gospod Muhič v črni suknji in brez copat, pa bos tudi ne—seveda—in je bila majhna kranjska Micka več na svetli. Pri botrinji so trčili na njeno zdravje in je gospod Muhič, ki je bil zopet v copatah, izrazil željo, da bi se kmalu zopet videli pri enaki pri-
(Dalje prihodnjič)

MOJ OBISK JUGOSLAVIJE

JOSIE ZAKRAJSEK — PRESTAVILA M. L.

(Nadaljevanje)

Danes je Reka zopet v jugoslovanskih rokah in je njih največje pristanišče. Ima direktne železniške zveze z industrijskimi središči in severnimi lesnimi okolicami, kar lajša in pospešuje prevažanje lesa, itd., za izvoz.

Med vojno je bilo mesto občutno bombardirano. Vse je bilo uničeno in pristanišče je bilo polno potopljenih ladij. Toda iz-
za vojne se je veliko storilo za obnovo mesta in pristanišča.

Danes je Reka zopet v jugoslovanskih rokah in je njih največje pristanišče. Ima direktne železniške zveze z industrijskimi središči in severnimi kraji, odkoder prihajajo zaloge lesa za izvažanje, itd.

Med vojno je bilo mesto občutno bombardirano, vse uničeno in pristanišče polno potopljenih ladij. Dasiravno so bila prizadevanja obnoviti mesto in pristanišče izza vojne obsežna, in je rekonstrukcija še vedno v teku, vendar so povsod po mestu očitni sledovi uničenja, posebno če se človek ozre od pristanišča nazaj na obronke mesta. Razvaline nekdanjih poslopj še vedno čakajo na obnovo.

Šle smo na sprehod ob pristanišču in videle mnogo dvigačev, potniško ladjo, imenovano po Titu, kakor tudi mnogo tovornih ladij, ki so čakale, da jih naložijo. Eno izmed teh in sicer Afrikaner iz Paname, so pravkar nakladali z jugoslovanskim lesom. Bilo je zelo zanimivo videti, kako to delajo.

Danes je les eden izmed glavnih produktov za izvoz in tega sekajo v čimdalje večjem obsegu. Največje težave pri tem so imele s tem, kako istega transportirati do pristanišča iz oddaljenih gozdnih krajev in tako s torej poleg gradnje novih žag, zgradili tudi številne železniške proge in ceste in tako pospešili dovoz v pristanišče.

Nasproti ceste do pristanišča stoji novo poslopje, kjer so številni podjetniški uradi. Ceste in ulice so še jako prašne od vojne uničenja, vprašanje vodne zaloge pa je še pereč problem, kar pa skušajo čimprej urediti in popraviti.

Po odhodu iz Reke smo se pe-
ljalše skozi Šežano, Vipavo, Ajdovščino in se ustavile v neki gostilni v Novi Gorici. Vsi, Zima Vrščak, Meta Košir, Jože Mervič,

naš sofer in jaz smo bili željni prigrizka, katerega smo prinesli s seboj. Vprašali smo ženo, ki je bila v oskrbi gostilne, če lahko vstopimo in jemo, v kar je privolila, nas peljala v stransko sobo poleg točilnice, kjer smo se posedli z drugimi gosti vred okrog mize, razložili naš prigrizek, naročili steklenico vina in jedli.

Bila je nedelja, in gostilna polna ljudi, ki so se razgovarjali in peli. Želele smo videti, če smo kaj dolžni za postrežbo toda žena je rekla, da ne, le za vino plačamo. Smo se ji torej zahvalili in odšli na ogled mesta.

V enem delu so zgradili več apartament hiš za uslužbence nove tovarne pohištva.

Vprašala sem, zakaj se imenuje Nova Gorica, kaj se je zgodilo z Gorico in so rekli, da je bila po drugi vojni Gorica razdeljena, polovico je bilo dodeljeno Italijanom in polovico Jugoslovani. Mejo pa tvori železniška proga. Kar je na drugi strani proge, je italijansko, železnica pa še spada Slovincem.

Ker drža starejši in bolj ob-
ljuden del Gorice Italijani, je delo obnovitve Nove Gorice težavno, toda tudi tu so pokazali ljudje svojo odločnost in pravijo "enkrat bo spet vsa slovenska."

Ker je to obmejno mesto, sem videla veliko število vojaštva, ki patrolira to okolico. Pričela sem jemati nekaj slik na nekem mostu, toda so me hitro opomnili, da je slikanje na meji prepovedano.

Videli smo grupo ljudi, ki je opazovala neke vrste šport, tako smo tudi malo postali in gledali, kako je skupina mladeničev igrala "rugby," nakar smo nadaljevali pot in sicer smo šli nazaj v drugo smer, skozi Kanal. Tolmin, ko pa smo zapuščali Ponikve, smo dobili "flat tajr." Mervič se je pričel pripravljati za popravilo, ko sem ga vprašala, če mu lahko pomagam, pa se je zasmeljal in me pogledal, kot bi hotel reči: "Kaj pa ti veš o popraviljanju 'flat tajrjev'." Ko sem mu pojasnila, da znam to delo, in da sem ga popravila parkrat doma, je zmignil z rameni in dejal, da je to delo za moške.

Ker pa je moral napumpati zrak v pnevmatiko in je pumpa puščala, je bil prav vesel naše pomoči, predno je bil obroč spet na kolesu.
(Dalje prihodnjič)

Dr. Vid Grošelj:

NAJPOGOSTNEJŠA OBOLENJA V JESENI

(Nadaljevanje)

Poznamo pa tudi sicer dokaj redke, tako imenovane atipične pljučnice, katerih povzročitelji so čisto odporni proti penicilinu in proti sulfonamidom. Za njihovo točno ugotovitev nam služijo zlasti razne laboratorijske preiskave, kakor tudi rentgenski pregled. Zdraviti jih skušamo z aureomicinom in drugimi novejšimi antibiotiki.

Med pogostimi obolenji, ki jih srečavamo predvsem v hladnih mesecih, ne smemo pozabiti na sklepní revmatizem, katerega odvisnost od mraza in drugih neugodnih vremenskih razmer je dolgo poznano. Prehlad povzroča pri občutljivih ljudeh nerodko vnetje nebnice (mandeljnov), kateremu po dveh do treh tednih lahko sledi akutni sklepní revmatizem. Kronični revmatični bolniki pogosto že vnaprej čutijo vremenske spremembe, ki se očutijo v povečanih bolečinah v sklepih in mišicah.

Na infekcijskih oddelkih do-
seže vsako leto v poznih jesenskih in zimskih mesecih svoj višek davica ali difterija. Najtežje primere vidimo ravno pri naglih izpremembah temperature. Davica je izrazito otroška bolezen, dasi ne prizanaša niti odraslim. Povzroča jo Loefflerjev bacil, ki se največkrat prenaša

neposredno od bolnika na zdravega s kužnimi kapljicami pri govorjenju in kašlju. Davica se običajno prične z bolečinami v žrelu, zlasti pri požiranju. Vročina je le zmerno povišana. Če pogledamo takemu bolniku v usta, vidimo na nebnicah in v okolici umazane belorumenkaste obloge, iz katerih vajo oko takoj razpozna davico. V hujših primerih se naredijo te obloge tudi v sapniku in spodnjih dihalih ter povzročajo resno bolezensko sliko, poznano pod imenom "krup."

Mali bolnik lajajoče kašlja in se s hripavim, piskajočim dihanjem s težavo bori za življenjsko potrebni zrak. Od naporne dihanja je popolnoma izmučen, ima hladne roke in noge ter modrikaste ustnice. Šele odkar poznamo zdravilni serum proti davici, se uspešno borimo proti tej nekdanji smrtonosni bolezni. Le če bolezen pravočasno spoznamo in zdravimo, smo si lahko gotovi uspeha. Splošno pravilo v medicini: bolje preprečevati kakor zdraviti, velja tudi za davico. Zato ne odtegujmo otrok zaščitenemu cepljenju, po katerem bodo nesprejemljivi ali imuni za to bolezen!

Naštevati bi lahko še dolgo vrsto bolezni, ki kažejo svoj višek v jeseni. Omenil bi še zlate-

nico, ker se iz leta v leto zlasti v hladnih mesecih širi bolj in bolj in je na kliniki med najpogostnejšimi obolenji. Dognanja zadnjih let kažejo, da je v večini primerov vzrok nalezljivo vnetje jeter, ki ga povzroča poseben virus. Dasi je zaščita pred to boleznijo praktično skoraj nemogoča, nam ne dela posebnih preglavic, ker se s pravilnim zdravljenjem v kratkem času skoraj vedno popolnoma pozdravi. Potreben je takojšnji zdravniški pregled, da se točno ugotovi vzrok zlatenice, ker se lahko za rumeno barvo kože skriva tudi kako resnejše obolenje. Bistveni del zdravljenja je mirovanje z ustreznim dieto, ki naj vsebuje čim manj maščob in zadostno količino beljakovin, ogljikovih hidratov in vitaminov. Tako naj se bolnik hrani še več mesecev potem, ko je rumena barva kože že docela izginila.

Toliko o važnejših obolenjih, ki nam jih prinaša jesen.
(Konec)

"And now, fellow stockholders..."

B. J. RADIO SERVICE
SOUND SYSTEM
INDOOR — OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno
1363 E. 45 St. — HE 1-3028

Zakrjajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

FURNACES
New Used
OPREMITE VAŠ DOM Z MODERNO GRELNO NAPRAVO!
Instaliramo furneze samo najboljših znanih izdelkov—na PLIN · OLJE · PREMOG
Izvršimo vsa popravila na starih furnezih vseh izdelkov.
Delo vedno v vaše popolno zadovoljstvo—Cene zmerne.
DAMO PRORACUN BREZPLACNO
Za jamčeno delo pri instalaciji novega ali popravilu starega furneza, se obrnite na slovensko podjetje
BELL · AIR HEATING CO.
BAHN BROS., lastniki
33 S. Glenwood Ave., Niles, O.
tel. Niles 2-7919

SPALNO SOBO
SE ODDA V NAJEM POSTENI ŽENSKI ALI DEKLETU.
Zglasite ali pokličite po 6. uri zvečer.
6124 GLASS AVE., SUITE 2
EX 1-2886

SLOVENKA
srednjih let, stalno zaposlena, mirnega značaja, išče stanovanje s 2, 3 ali 4 sobami. Kdor ima za oddati, naj pokliče
IV 1-2452

NAPRODAJ
POSESTVO NAPRODAJ
v stari domovini, Trbanjski vrh št. 5, Catež, Velika Loka. Kogar zanima naj se zglasti ali pokliče
877 East 73rd Street
HE 1-4354

Hiša naprodaj
6 sob, v slovenski naselbini, okoli E. 185 St. V dobrem stanju znotraj in zunaj. Fornez na plin.
Za podrobnosti pokličite
IV 1-9258
Broker
RE 1-6210

DELO DOBIJO ŽENSKO

Stenografinja
STALNO DELO.
Razna pisarniška dela.
5 dni v tednu.
Tedenska plača.
KROMEX CORPORATION
880 EAST 72nd STREET
EN 1-2922

DELO DOBIJO MOŠKI

ARC WELDER
All around
BORING MILL OPERATOR
Vertical
DRILL PRESS OPERATOR
Radial
EXTERNAL GRINDER
Ako ste izkušeni v sestavljanju lastnega dela, in ste zmogni čitati blue print, ste kvalificirani za to dobro službo s plačo od ure.
Morate znati angleščino.
RELANCE ELECTRIC and ENGINEERING CO.
1088 IVANHOE RD.
'Prijazna družba, pri kateri napredujete'

OGLASAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

TVRDKA USTANOVLJENA 1922

MIHALJEVIČ BROS. COMPANY

6424 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio

HEnderson 1-6152

CENE ZA STANDARD PAKETE IZ NAŠEGA SKLADIŠČA V TRSTU
VELJAVNE DO ZADNJE POSTAJE

PAKET ST. 1-B — \$14.00 10 lbs. Sladkorja 10 lbs. Spagheti 5 lbs. Kave 5 lbs. Riža 5 lbs. Masti 5 lbs. Mla	PAKET ST. 2-B — \$15.00 10 lbs. Spagheti 10 lbs. Kave 10 lbs. Sladkorja 10 lbs. Riža	PAKET ST. 3-B — \$14.00 10 lbs. Spagheti 10 lbs. Kave 10 lbs. Sladkorja 10 lbs. Riža	PAKET ST. 4-B — \$17.00 10 lbs. Bakalarja (rib) 10 lbs. Sladkorja 10 lbs. Riža 5 lbs. Kave 5 lbs. Masti 2 Lit. Olja 1/2 lb. Popra	PAKET ST. 5-B — \$30.00 40 lbs. Sladkorja 20 lbs. Riža 10 lbs. Kave 10 lbs. Spagheti 10 lbs. Masti 5 lbs. Mla	PAKET ST. 6-B — \$34.00 20 lbs. Makaronov 20 lbs. Riža 20 lbs. Sladkorja 10 lbs. Kave 10 lbs. Masti 5 lbs. Mla 2 lbs. Mla za umivanje 2 lbs. Kokolade 2 lbs. Cocoa 1 lb. Čaja (Tea)	PAKET ST. 7-B — \$30.00 40 lbs. Riža 10 lbs. Sladkorja 10 lbs. Spagheti 10 lbs. Masti 5 lbs. Kave 5 lbs. Mla 2 Lit. Olja 1/2 lb. Popra	PAKET ST. 8-B — \$8.00 5 lbs. Spagheti 5 lbs. Sladkorja 3 lbs. Kave 2 lbs. Mla	PAKET ST. 9-B — \$8.50 10 lbs. Riža 6 lbs. Sladkorja 4 lbs. Kave	PAKET ST. 10-B — \$13.00 20 lbs. Sladkorja 15 lbs. Riža 5 lbs. Kave	PAKET ST. 11-B — \$15.75 10 lbs. Kave 10 lbs. Sladkorja 10 lbs. Moke 10 lbs. Masti	PAKET ST. 12-B — \$16.75 10 lbs. Kave 10 lbs. Sladkorja 10 lbs. Masti 10 lbs. Mla	PAKET ST. 13-B — \$18.50 10 lbs. Bakalarja (Rib) 10 lbs. Sladkorja 5 lbs. Kave 5 lbs. Riža 5 lbs. Olja	PAKET ST. 14-B — \$13.00 37 lbs. Masti	PAKET ST. 15-B — \$14.50 30 lbs. Riža 10 lbs. Kave	PAKET ST. 16-B — \$10.00 20 lbs. Sladkorja 20 lbs. Riža	PAKET ST. 17-B — \$14.50 30 lbs. Sladkorja 10 lbs. Kave	PAKET ST. 18-B — \$9.50 40 lbs. Riža	PAKET ST. 19-B — \$9.50 40 lbs. Sladkorja
---	---	---	---	--	--	---	---	--	---	---	--	--	--	---	--	--	--	---

100 lbs. BELA MOKA v dvojnih vrečah \$12.00
100 lbs. KORUZA MOKA, originalne vreče \$12.00
100 lbs. SLADKOR, originalne vreče \$18.50
100 lbs. RIŽ, najboljša kvalitete \$19.50
Voznina za 100 funtov plačana samo do jugoslovanske meje.

CENIK ZA POSEBNO IZBERO, CE ŽELITE SAMI NAPRAVITI SVOJ POSEBNI PAKET:

MAKARONI ali SPAGHETTI	lb.	\$.16	KUHANA ŠUNKKA (Ham) 11 lb. kanta	\$14.50	
BELA MOKA	lb.	\$.12	SALAMA (Gavrilovic Style)	lb.	1.35
RIŽ (first class)	lb.	\$.16	Smoked PORK LOIN (Panceta)	lb.	.70
SLADKOR	lb.	\$.16	Pure OLIVE OIL (5 lit. kanta)	lit.	1.25
BAKALAR, NORVEŠKE RIBE	lb.	\$.65	Crni POPER v zrnu	lb.	3.00
FIŽOL (Beans)	lb.	\$.18	Cisto MAST	lb.	.30
MLEKO (prašek) 5 lbs. kanta	lb.	\$.75	Ceylon ČAJ	lb.	1.25
Zelena KAVA, Mynas No. 2	lb.	\$.75	NOODLE SOUP	pkg.	.18
Zelena KAVA, Santos No. 1	lb.	\$.85	MARMELADA 400 gr. kanta		.30
COKOLADA	lb.	\$.75	SARDINE v olju (200 gr.)		.35
MILO za pranje	lb.	\$.30	COCOA (Holland)	lb.	.65
			MILO za obraz	komad	.20

Pri naročilu posebne izbire, prosimo, da priložite tudi poštino povrhu naročila. Kakor sledi:

Naročilo, ki tehta do 20 lbs.	\$2.75	Naročilo, ki tehta do 100 lbs.	\$ 6.90
Naročilo, ki tehta do 40 lbs.	\$3.50	Naročilo, ki tehta do 120 lbs.	\$ 7.80
Naročilo, ki tehta do 60 lbs.	\$5.00	Naročilo, ki tehta do 150 lbs.	\$ 8.80
Naročilo, ki tehta do 80 lbs.	\$6.00	Naročilo, ki tehta do 180 lbs.	\$ 9.80

SINGER ŠIVALNI STROJ št. 239 \$148.00
Velike KUHNJSKE PEČI na drva \$115.00
Električne PEČI s 3 grelci \$47.00

Električne PEČI na 2 grelca \$35.00
RADIO 220 voltov, (za Jugoslavijo) \$48.00
Moške in ženske BICIČI \$48.00

POSEBNI VELIKONOČNI PAKETI
Z veseljem naznanjamo, da imamo nekaj posebnih velikonočnih paketov, s katerimi boste sigurno osrečili svojce za praznike. Poleg naših drugih paketov imamo:

PAKET A — \$13.75 10 lbs. Čiste masti 25 lbs. Sladkorja ali Riža 5 lbs. No. 1 Santos kave	PAKET B — \$29.75 50 lbs. Moke 37 lbs. Čiste masti 5 lbs. No. 1 Santos kave 40 lbs. Sladkorja ali Riža 40 lbs. Spagheti	PAKET C — \$26.50 37 lbs. Čiste masti 5 lbs. No. 1 Santos kave 50 lbs. Spagheti ali Riža ali Sladkorja
---	---	---

PROSIMO NAREDITE ČEKE IN MONEY ORDRE NA
MIHALJEVIČ BROS. COMPANY
6424 ST. CLAIR AVENUE HE 1-6152 CLEVELAND 3, OHIO

EDUCATION
MOLDS OUR
FUTURE

BETTER SCHOOLS BUILD A STRONGER AMERICA

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

(Iz Norveščine prevedel Božo Vodusek)

(Nadaljevanje)

In kdo to bolje razume od Ane? Zakaj ne bi uživala zmagovala? Ko sta doraščali, je bil razloček med njima velik. Ne prestano se je bilo treba klanjati pred gospodično na Dyrendalu. Kadar je prišla na polkovnikovo posestvo, je morala iti po kuhinjskih stopnicah. Kolikokrat je vendar videla dolge vrste oken razsvetljene in slišala godbo iz zaves. Ali nikoli ni smela v one sobe, nikoli. Tega se zdaj spominja. Kaj je vedela o velikih gospodi, za katero so se zapirala vrata? O čem so govorili tam notri, kaj so brali, kaj so se igrali, kaj so videli na potovanjih, kaj so mislili drug od drugega? Tega Ana ni vedela, tega ni vedel noben kmet v okraju. Videli so polkovnika na prostem ali pa v njegovi pisarni. Dal je dobro napitnino, če mu je otrok odprl vrata pri ograji, govoril je z ljudmi prijazno, dal njenemu očetu, posestniku na Ramsoy roko, zmeraj v rokavici. Ampak kaj je vedela Ana o njegovem

razmerju do njegovih otrok? Če bi Elza pripovedovala, kako je s svojima dvema sinovima pretiral vse vezi, ker sta postala levičarska in se poročila svojemu stanu neprimerno, kako je njeno lastno srce bilo bliže bratoma, da pa se mu ga nikoli ni upala razodeti, ampak samo leto za letom nabirala v sebi upornost—ali bi o tem kaj razumela? Elza je zrasla na deželi, igrala se je s kmečkimi otroki. Za zabavo je molzla krave in večkrat pobegnila skrivaj iz hiše, da je mogla biti pri poslih v poselski sobi. Ampak, če si je hotela pošteno priznati, kaj je vedela o kmetih?

Danes se je zasedela in pripoveduje. Nekak strah jo sili k temu, da zaupa drugemu človeku vse več in več. Moj Bog. Ana je vendar ženska, tovarišica v tej samoti. Usoda ju je vrgla v svet brez stanovske razlike. Saj morata biti složni in dobri druga z drugo.

Nekaj časa poveša glavo, predeni ji zaupa neko stvar, na katero je popolnoma pripravljena.

Ko pride v jeseni njen čas—ne bo tega preživela.

"Ah, kakšna neumnost," pravi Ana.

"Da, da, videla boš." Potem pa je tako čudovito spominjati se. Kako so se njeni starši veselili, ko se jim je končno rodila hčerka. Ko bi jim bil takrat kdo dejal, da se bo tako končalo!

Tako pripoveduje nekaj več o svoji mladosti. Zdaj tako dobro de, govoriti o tem. Spominja se, kako lepa je bila mati in kako je bila zadnji večer pri njej ob postelji in je rekla lahko noč. Ana posluša in je vse bolj in bolj prevzeta. To toplo čustvo do matere in očeta sicer pozna, ali nikoli ga ne bi izrazila z besedo. Elza govori o svojih bratih, eden je kapitan, drugi advokat. No, da, bila sta sicer levičarska, pa kljub temu sta jo smatrala najbrž za jadro žensko. Njun naslov bi lahko zvedela, ampak ali sta ji pisala le eno besedo? In zakaj naj bi ona beračila zanjo? Da, da naj delata, kakor hočeta. O vsem tem mora zdaj govoriti. . . . Ali popolnoma pozablja, da Ana ni njena sestra? Saj ji vendar silijo na dan stvari, ki jih človek ne zaupa komurkoli. O svojem bivanju v samostanski šoli v Nemčiji, o nekem nemškem častniku, ki s ji ni naveličal pisati ljubavna pisma, in še več. Ano spravi jo v smeh, ona sama se smehlja v duhu. Nekoliko mora pripovedovati tudi o svojem očetu. "Ali se ti ne zdi, da je bil tako lepe visoke postave? Saj si ga videla na konju. Ali si kdaj videla takega moža? O, bil je brez primere tudi proti

nam otrokom." Kaj drugega Ana vsekakor od nje ne izve. In potem preide spet k drugim spominom. Govori o domačih pleših, o mladem očetovem pobočniku, o študentih in inženjerjih, ki so jih poleti prihajali obiskovat, o izprehodih v gozdu, o vožnjah z jadrnico na otoke v svetlih nočeh. Kako daleč ji more Ana slediti? Da, da, vedela je, da bogati ljudje veselo živijo. Elza se spominja svojih dekliških let in mora pripovedovati in pripovedovati. Da le ne prekorači prave meje. Domotožje je, ki govori iz nje.

Končno mora oditi. In visoka vitka žena se napoti od ene kočice do druge, ki je v daljavi. Ni še napravila veliko korakov, ko je majhna hiša za njo že vtonila v ravnini. Ne vidi še svoje, ampak le dolge zelene proge njiv pod nebom. Nihče je ne vidi, vendar se rahlo sklanja predse, da bi skrla, da v pasu ni več tako vitka, kakor je bila prej. Ampak tam na nebu visi vis oblak. Ali bo vendarle dež? Bog daj, da bi bilo tako, zaradi Ola. Oblak meče celo pokrajino senco na ravnino, zdi se, kakor bi nebo hotelo širiti grozo. Podobno je spominom z doma, ki se zbirajo tukaj v divjini vse bolj nagosto in vse bolj mračno okrog nje. Da, da, tukaj boš umrla brez pomoči, ko pride ta otrok, ki si ga spočela s požigalcem. Tako zveni očtov glas, ko prihaja ponoči v sanjah k njej. Pokrajina sence je zdaj tik pred njo, sredi nje je kočica, v kateri Ola morebiti spi. In skozi vse te soparne sence mora zdaj v kočico. Nedelja, nedelja. Tako dolga je, tako brezupna tukaj v divjini.

Tudi Anton Noreng je bil danes na poti. On, ki je bil vajen v vsem vpraševati mater za svet, je moral namesto pri njej iskati pomoči pri drugi ženski, pri Karen Skaret. Njen bledi, široki obraz z velikimi očmi ga je tako zelo spominjal na njegovo lastno mater. V njeni bližini se je čutil varnega. Nogavice je treba zašiti, hlače, iz katerih gledajo kolena. "Kaj praviš k temu, Karen?" In srajce, ki jih kljub vsemu trudu ni mogel oprati do bele, čeprav jih je še tako drgnil z milom in mencil! "Karen, ali veš za svet?" Napravil je brezupen otroški obraz in jo proseče pogledal. Da, da, Karen je Karen. Nobena od žensk ni za toliko ljudi šivala nogavic, prala in krpala kakor ona. Ampak pomagala ji je Pavlina in razen tega—da bi fantu odrekla pomoč, tega ni mogla. "Kaj pa je spet," je vprašala, "kaj misliš, da nimam nobenega drugega opravka, kakor ukvarjati se s teboj?" Ali to je rekla tako milo, prav kakor mati lahko kara svoje otroke. "No, da, govoriti moram s Pavlino," je rekla, čeprav je dobro vedela, da bo napravila sama. In Anton je postal skoraj malodušen, ko je vprašal Pavlino. Mala je stara že dvanaest let, majhno dekle, seveda z nekaj solnčnimi pegami na nosu. Ampak kadar je imela v nedeljo svoje plave lase počesane in spletene, bi človeka skoraj zamikalo, da bi ji pisal pisemce. Pavlina se je zasmejala, ga pogledala od strani, oponašala mater in rekla, da se bo že našla kaka pomoč. "Položi tja," je rekla. "Videl bom, če bom zvečer še utegnila." Prav kakor mati.

"Kako je pri vas doma?" vpraša Kal, ki leži na postelji. "Ah, dan za dnem je enako." Antonu uide tih vzdihljaj. "Ali imata še kave?" vpraša Karen. (Dalje prihodnjič)

1952

Koristna uporaba praprotja

Praprot je najviše razvita vrsta brezcvetnih rastlin in ne uspeva vsepovsod v obliki zelenice kot pri nas, marveč se v mnogih pokrajinah sveta pojavlja kot močno, palmi podobno drevo. Vseh poznanih vrst praprotja je kakih 3.500, pri nas pa je najbolj razširjena tako imenovana "navadna praprot." Bohotno se zarašča in spodrina druge rastline, hitro se zarja na samotnih neobdelanih ledinah in gozdovih in jo zato smatramo za odvračni plevel.

Zaradi lepe oblike listov uporabljajo pri nas praprot le vrtarji in trgovci s cvetjem za lepšanje cvetličnih šopkov in vencev. Le malo naših ljudi pa ve, za kaj vse nam more praprot koristiti v ekonomskem oziru, čeprav vedo v mnogih drugih deželah za njene koristne lastnosti in jo zato visoko cenijo.

V geološki dobi, ko se je tvoril premost, je bilo praprotja za četrtno vsega rastlinstva. Praprotje je važen činitelj v tvorbi premoga in njegove lepe oblike opazimo v veliki množini skoraj v vsakem sloju premoga. V starih časih so iz neznanih vzrokov dajali praprot v žare s kostmi umrlih.

Skoraj pri vseh vrstah praproti vsebuje korenika in steblo sladkor, čreslovino in jabolčno kislino, v strženo steblo in v koreniki pa je v glavnem škrob. Zaradi tega je iz mnogih praproti mogoče izdelovati hranila. Tako na primer v Normandiji ljudje meljejo sladke in sočne korenine praprotja in jih mažejo na kruh. V Sibiriji praprotne korenine mešajo s sladom za izdelovanje piva. V Indiji mnogo vrst praprotja uporabljajo kot cenjen dodatek hranilom in na vseh otokih Indijskega oceana jedo ljudje kot največjo slaščico iz praproti zgrajena ptičja gnezda.

Na Japonskem, v Perziji in v Avstraliji jedo z največjim užikom korenine vseh vrst praproti, ki tam uspevajo. Iz neke posebno lepe dišeče vrste praproti pripravljajo v Sibiriji nadomestek za drag kitajski čaj. Večina praproti je polna sokov in sluzi, ki so jih že od davnih časov uporabljali za dišave in za zdravila. Podzemno stebelce je pri nekaterih vrstah praproti grenko, rezko in jedko, vsebuje masno in eterično olje, ki se odlikuje po odlični moči, da prežen gliste. Marsikatero inozemsko specialno zdravilo zoper črve in gliste v človeškem telesu je izdelano iz praproti.

Korenike praproti, lasje in kosmatine, s katerimi so korenike porasle, so na Kitajskem zelo upoštevano sredstvo za ustavljanje krvi. V 19. stoletju pa so vsepovsod uporabljali vrsto praproti "Scolopendrium" kot zdravilo zoper bruhanje in pljuvanje krvi. Iz neznanih namenov polnijo v Franciji ležišča škrofuloznih otrok s praprotnim listjem.

Mnoge vrste praproti, posebej pa "Pteris aquilina," imajo zaradi posebnega duha, ki ne prija mrčesu, silno obvarovalno in hranilno moč, da nas uspešno varujejo pred to nadlogo. Obenem mnoge vrste praproti preprečujejo nastanek plesni. Obe ti dve sposobnosti pripisujejo duhu in učinku olja, ki ga vsebuje rastlina. V mnogih krajih Nemčije in Danske polnijo vzglavja in blazine s praprotnim listjem, da se v njih ne zaredi mrčes.

Znana je tudi lastnost konserveriranja, ki jo ima praprotje. Ta lastnost koristi na razne načine. V Angliji na primer zamotavajo sadjarji in trgovci s sadjem sadje v praprotno listje, ker ohranjuje sadje sveže in ga varuje pred plesnobo in gnitjem. Na otoku Man zamotavajo sveže ulovljene ribe, posebno slanike, v praprotno listje in prav tako spravljajo v Angliji krompir v košare, ki so obložene s tem listjem. Do nedavna je bila povsod

v Angliji navada, da so krompir prezimovali v kletih v izkopnih jamah, na katerih dno so polagali slamo in nato krompir pokrili s slamo in zemljo.

Kemik Blockdin, ki je preučeval lastnosti praprotja, pa je svetoval kmetom, naj namesto slame uporabljajo praprotje. Napravljen je bil preizkus, tako da so nekaj krompirjevih jam obložili s slamo, nekaj pa s praprotjo. Ko je minila izredno mrzla zima, so ugotovili, da je bil krompir v jamah s slamo ves uničen, medtem ko je bil krompir v jamah s praprotjo popolnoma ohranjen.

Dognano je tudi, da je pokročena ali poroznena praprot, če je izpostavljena gnitju, najboljše gnojilo za krompir.

Škotski kmetovalci zažigajo v velikih množinah praprotno listje in prodajajo pepel izdelovalcem mila in tovarnam stekla. V nekaterih krajih Anglije pepel ovlažijo, oblikujejo iz tega kroglice, ki jih je zaradi vsebine kalija mogoče dobro prodati. Posebno perice jih rade uporabljajo kot cenen nadomestek za milo. Nad ognjem jih razžarijo in nato vržejo v kad, ki je napol-

Pri nas radevolje
PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA
POŠILJKE V JUGOSLAVIJO
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034

OPEN EVERY NIGHT AT 6
SATURDAY ALL DAY
SLAK
OPTICIAN
AT NORWOOD AND GLASS

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela
od Tony Mullica gostilno

FRANK & JOHN

na Marquette Ave. in E. 55 St.

Postregla bova vedno z najboljšim žganjem, pivom in
vinom ter okusnimi jedili. Se priporočava v naklonjenost.

FRANK ZNIDARŠIČ in JOHN COPIČ, lastnika

STAKICH FURNITURE CO.

Quality at a Price — Easy Terms

JAMES D. STAKICH, lastnik

IV 1-8288

16305 WATERLOO RD.

CHICAGO, ILLINOIS

FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING

CALL DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

Pozor! Lastnik prodaja MEAT MARKET; dobrodoča mesnica; na Lincoln Highway, v zelo prometnem kraju v Rochelle, Ill. Ena najbolj ekskluzivnih mesnic v tej okolici. Nova in moderna oprema. Izvrstna prilika za dobrega mesarja. Cena \$8000 ali najvišjemu ponudniku. Pozive se pri WASHINGTON MARKET, Rochelle, Ill.—tel. 55.

GOSTILNA NAPRODAJ — Moderna oprema; dobrodoča. Lastnik žrtvuje po nizki ceni za hitro prodajo. Dajte ponudbo. Pokličite
DOLton 7006

HELP WANTED MALE

PLATE BURNER OPERATOR

NEEDED IMMEDIATELY!

MUST HAVE EXPERIENCE ON

TIAROGRAPH EQUIPMENT

Call: Lafayette 3-7210

MR. McNEIL

TOP WAGES FOR

TOOL & DIE MAKERS

57 HOUR WEEK

FINE WORKING CONDITIONS

Apply

UNIVERSAL TOOL & DIE WORKS

21 N. LOOMIS ST.

2nd Floor

FEMALE HELP WANTED

WE HAVE IMMEDIATE OPENING FOR

CLERK TYPIST

Excellent opportunity for West Side Girl—Permanent Position—

Good Salary — 5 Day Week — Air Conditioned Office.

Pleasant Working Conditions

KRAFT FOODS CO.

505 N. SACRAMENTO BLVD.

V blag spomin

OB OSMI OBLETNICI SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA IN
NIKDAR POZABLJENEGA SINA, BRATA,
NEČAKA IN BRATRANCA

1922

1944

Ensign Walter Frank Cerkenik

SVOJE NADEBUDNO ŽIVLJENJE JE IZGUBIL DNE 27.
FEBRUARJA 1944, KO JE V SLUŽBI DOMOVINE PRI
MANEVRIH TREŠČILO NJEGOVO LETALO V
KLAMANTH FALLS, OREGON, NA ZEMLJO,
PRI ČEMUR JE DOBIL SMRTNE POŠKODBE

Težko smo se ločili od Tebe,
ko odhajal si v službo domovine,
nadejajoč se, da se kmalu zdrav povrneš,
ko kruta usoda je drugače odločila
in v službi vzela Ti je življenje.

Bridko smo zajokali ob vesti,
da Tebe, ljubi sin, brat, ni več med nami.
Osem dolgih let je že minulo,
ko žalujemo za Teboj, nam dragi,
a spomin na Te še vedno živi
v naših srcih.

ZALUJOČI OSTALI:

FRANK in THERESA CERKVENIK, oče in mati;

MRS. EMMA ZORC, sestra;

STANLEY L. ZORC, svak;

STANLEY WALTER, STEVEN PAUL in

SCOTT LEWIS ZORC, nečaki;

CYRIL in JACK OBED in ANTON CERKVENIK, strici;

ROSE SALAMANT in LILLIAN OBED, teti;

EDWARD in ROBERT SALAMANT, RONALD, DOLORES,

FRANCES MARY OBED, FRANCES JAKSE,

MARY PUNČOH in OLGA CONSOLE,

sestrične in bratrance in več sorodnikov v domovini.

Cleveland, Ohio, dne 27. februarja 1952.